

**2019-2020 ОҚУ ЖЫЛЫНЫҢ АУДАНДЫҚ ОЛИМПИАДАСЫ
ГЕОГРАФИЯДАН ТЕОРИЯЛЫҚ ТҮР ТАПСЫРМАЛАРЫ
9 СЫНЫП**

Тапсырманы орындау уақыты – 90 минут

1 - Тапсырма. Метрополия мен оның отары арасындағы сәйкестікті табыңыз: (Әр дұрыс сәйкестікке 1 ұпайдан. **Барлығы 10 ұпай**).

А. Ұлыбритания	а) Камбоджа
Б. Франция	б) Камерун
В. Германия	в) Гана (Золотой Берег)
Г. Португалия	г) Батыс Сахара
Д. Испания	д) Бразилия
Е. Нидерланды	е) Индонезия
Ж. АҚШ	ж) Палестина аумақтары
З. Жаңа Зеландия	з) Ниуэ
И. Аустралия	и) Пуэрто - Рико
К. Израиль	к) Норфолк

2 - Тапсырма. Әңгіме болып отырған арал, әмірлік, тіл, бұғаз және мемлекетті анықтаңыз.

Арал (_____) әкімшілік-аумақтық қатынаста королдіктің автономиялық бірлігі болып табылады (_____). Байырғы халқы арал тұрғындарының 80% құрайды және палеоазиаттық тілдердің бірінде сөйлейді (_____). Еуропалықтар бұл аралда ең алғаш рет IX ғ. болды. Екінші рет оны ағылшын теңізшісі Мартин Фробишер 1576 ж. ашты. Бұғаз (_____) аралды әлемдегі ең кәрі парламенті бар мемлекеттен (_____) бөліп отыр.

Бағалау өлшемдері: Әрбір дұрыс жауап үшін 2 ұпайдан. **Барлығы: 10 ұпай.**

3- Тапсырма. Тест тапсырмалары (Әр дұрыс жауапқа 1 ұпайдан. **Барлығы 30 ұпай**).

1. Солтүстік Американың ең биік нүктесі Мак – Кинли тауы қандай штат шегінде орналасқан?

- А) Калифорния
- В) Невада
- С) Юта
- Д) Вайоминг
- Е) Аляска

2. Мұз елдерінің астанасын атаңыз:

- А) Копенгаген
- В) Рейкьявик

- С) Лондон
- Д) Осло
- Е) Оттава

3. ТМД-ғы ең биік шың?

- А) Хан-Тәңірі
- В) Жеңіс шыңы
- С) Талғар
- Д) Конгур (Коммунизм шыңы)
- Е) Эльбрус

4. Мұхит деңгейінен төмен жатқан, Қазақстандағы ең төменгі нүктені табыңыз?

- А) -134 м.
- В) -132 м.
- С) -28 м.
- Д) -101 м.
- Е) ондай нүкте жоқ

5. Қазақстан ТМД елдерінің арасында фосфорит қоры бойынша нешінші орын алады?

- А) 1
- В) 2
- С) 3
- Д) 4
- Е) 5

6. Қазақстан аумағындағы солтүстік батыстан оңтүстік шығысқа қарай соғатын күшті жел:

- А) Пассат
- В) Муссон
- С) Арыстанды - карабас
- Д) Сайқан
- Е) Ембі

7. «Арал теңізі» кітабының авторы:

- А) Н. Северцов
- В) Л. Берг
- С) Ш. Уалиханов
- Д) И. Мушкетов
- Е) А. Краснов

8. Хромит, фосфорит, никель рудаларын өндіру және өңдеу негізінде құралған өнеркәсіптік торап:

- А) Ақтөбе өнеркәсіптік торабы
- В) Маңғыстаус өнеркәсіптік торабы
- С) Орал өнеркәсіптік торабы
- Д) Ембі өнеркәсіптік торабы
- Е) Петропавлов өнеркәсіптік торабы

9. Орталық Азияны зерттеушілер:

- А) П.П. Семенов, Н.М. Пржевальский, Ш. Уалиханов;
- В) Ш. Уалиханов, А. Гумбольдт, Д. Ливингстон;
- С) П. П. Семенов, Н.Н. Миклухо-Маклай, Г. Стэнли;

D) Н.М. Пржевальский, П.П. Семенов, Г. Стэнли;

E) Н. Северцев, А.Гумбольдт, П.П. Семенов.

10. Қазақстан аумағындағы ең көп жауын – шашын қай аймақта байқалады?

A) Тұран жазығы

B) Орал алды үстірті

C) Жоңғар Алатау

D) Каспий маңы ойпаты

E) Батыс Алтай

11. Орталық Қазақстандағы қара металлургия ... шығарады

A) Мельхиор

B) Ферромарганец

C) Ферроникель

D) Шойын, болат, прокат

E) Феррохром

12. Қазақстанда марганец қандай кен орындарында өндіріледі?

A) Нарынқол, Кеген

B) Кендірлік, Майкүбен

C) Индер, Жарма

D) Мойынты, Ақадыр

E) Жезді, Атасу

13. Бір уақыттағы өзеннің көлденеңінен ағып жатқан су көлемі:

A) Су шығыны

B) Өзен еңістігі

C) Жылдық ағын

D) Өзен кемері

E) Өзеннің құлауы

14. Қазақстан аумағында алғаш рет салынған мұнай құбыры?

A) Доссор – Ракуш

B) Атырау – Самара

C) Өзен – Жетыбай

D) Атырау – Орск

E) Өзен – Атырау

15. Неліктен Антарктиданың жағалау суларында ағынды желдер соғады?

A) қысым мен температураның үлкен айырмашылығы

B) суық полюс әсерінен

C) Жергілікті жер бедері әсерінен

D) Айсбергтер әсерінен

E) Озон тесігі

16. Қазақстан территориясы қандай ендіктерде орналасқан?

A) 66° 30 с.е. - 30° 56 с.е.

B) 60° с.е. - 35° с.е.

C) 55°26 с.е. - 40°56 с.е.

D) 50°05 с.е. - 48°32 с.е.

E) 45° 5 с.е.

17. Екі өзен бойында орналасқан, облыс орталығы болып табылатын, Қазақстандағы қала:

- A) Өскемен (Ертіс, Үлбі)
- B) Талдықорған (Қаратал, Іле)
- C) Арқалық (Торғай, Есіл)
- D) Қарағанды (Нұра, Сарысу)
- E) Астана (Нұра, Ертіс)

18. Ауыл халқының үлесі жоғары облыстарды атаңыз?

- A) Атырау, Павлодар
- B) Түркістан, Қызылорда
- C) Шығыс Қазақстан, Солтүстік Қазақстан
- D) Қостанай, Қарағанды
- E) Барлық облыстарда ауыл халқының үлесі жоғары

19. Қазақстандағы шөлейт зонасында өсетін өсімдіктер:

- A) шегіршін, емен
- B) бөртегүл, тобылғы
- C) бидайық, құлпынай
- D) беде, түймедақ
- E) ақ жусан, жүзгін

20. Токтағұл су қоймасы қай өзенде салынған?

- A) Вахш
- B) Пяндж
- C) Нарын
- D) Сырдария
- E) Әмудария

21. Ірі темір кені кен орындары қай облыста орналасқан?

- A) Павлодар
- B) Атырау
- C) Қостанай
- D) Солтүстік Қазақстан
- E) Батыс Қазақстан

22. Қазақстан жерінің жалпы еңісі:

- A) оңтүстіктен солтүстікке және батыстан шығысқа
- B) оңтүстіктен солтүстікке және шығыстан батысқа
- C) оңтүстік батыстан және солтүстік шығысқа
- D) солтүстіктен оңтүстікке және батыстан шығысқа
- E) солтүстіктен оңтүстікке және шығыстан батысқа

23. Қазақстанда темекі комбинаты қай жерде орналасқан?

- A) Ақтөбе
- B) Шымкент
- C) Алматы
- D) Петропавл
- E) Тараз

24. Өзен тасымалының басты бассейндері:

- A) Орал және Ертіс
- B) Орал және Сырдария

- C) Іле және Сырдария
- D) Арал және Каспий
- E) Есіл және Тобыл

25. Сазды шөлдер болып табылады:

- A) Үстірт, Бетпақдала
- B) Үлкен және Кіші Борсық
- C) Бестас, Шардара
- D) Сарыесік Атырау, Ақдала
- E) Қызыл-Құм

26. Масштабы 1: 5000000, картада екі нүкте арасындағы қашықтық 2 см, онда екі нысан арасындағы қашықтық неге тең?

- A) 150 км.
- B) 250 км.
- C) 300 км.
- D) 500 км.
- E) 1500 км.

27. Қарағанды облысының жоғары урбанизациясы түсіндіріледі?

- A) Өңірде халық тығыздығы жоғары
- B) Өнеркәсіптің дамуы негізінде қалыптасқан қалалардың жоғары рөлі
- C) Қалаларда туудың жоғары деңгейі
- D) Шағын аудан
- E) Миллионер қалаларының үлкен шоғырлануы

28. Зеренді мемлекеттік қорығы қай облыста орналасқан?

- A) Павлодар
- B) Маңғыстау
- C) Қарағанды
- D) Ақмола
- E) Шығыс Қазақстан

29. Вольфрам мен молибден өндірілетін табиғи - аумақтық аймақ?

- A) Мугожарлар
- B) Сарыарқа
- C) Қаратау
- D) Тарбағатай
- E) Жоңғар Алатауы

30. Қазақстандағы мыс кен орны?

- A) Қаратау, Прорва, Теңіз.
- B) Жезқазған, Кунрад, Саяқ.
- C) Кендірлік, Құсмұрын, Бозшакөл.
- D) Жедес, Саяқ, Текелі.
- E) Саяқ, Өзен, Жайрем.

БАРЛЫҒЫ: 50 ҰПАЙ

**РАЙОННАЯ ОЛИМПИАДА 2019-2020 УЧЕБНОГО ГОДА
ЗАДАНИЯ ТЕОРЕТИЧЕСКОГО ТУРА ПО ГЕОГРАФИИ
9 КЛАСС**

Время выполнения задания – 90 минут

Задание 1. Установите соответствие между метрополией и ее колонией: (за каждое правильное соответствие – по 1 баллу. **Итого 10 баллов**).

А. Великобритания	а) Камбоджа
Б. Франция	б) Камерун
В. Германия	в) Гана (Золотой Берег)
Г. Португалия	г) Западная Сахара
Д. Испания	д) Бразилия
Е. Нидерланды	е) Индонезия
Ж. США	ж) Палестинские территории
З. Новая Зеландия	з) Ниуэ
И. Австралия	и) Пуэрто - Рико
К. Израиль	к) Норфолк

Задание 2. Назовите остров, страну, язык, пролив и государство, о которых идёт речь.

Остров (_____) в политико-административном отношении является автономной единицей королевства (_____). Коренное население составляет более 80% жителей острова и говорит на одном из палеоазиатских языков (_____). Впервые европейцы посетили этот остров в IX в. Повторное открытие совершил английский мореплаватель Мартин Фробишер в 1576 г. Пролив (_____) отделяет остров от государства (_____), имеющего самый старый парламент в мире.

Критерии оценки:

За каждый правильный ответ по 2 балла.

Итого: 10 баллов

Задание 3. Тестовые задания (1 балл за правильный ответ. **Итого 30 баллов**).

1. Самая высокая точка Северной Америки г. Мак-Кинли находится в пределах штата:

- А) Калифорния
- В) Невада
- С) Юта
- Д) Вайоминг
- Е) Аляска

2. Назовите столицу страны льдов?

- А) Копенгаген
- В) Рейкьявик

- С) Лондон
- Д) Осло
- Е) Оттава

3. Самый высокий горный пик СНГ?

- А) Хан-Тенгри
- В) Пик Победы
- С) Талгар
- Д) Конгур (пик Коммунизма)
- Е) Эльбрус

4. Указать самую низкую точку в Казахстане, лежащую ниже уровня океана:

- А) -134 м.
- В) -132 м.
- С) -28 м.
- Д) -101 м.
- Е) Нет такой точки

5. Какое место Казахстан занимает среди стран СНГ по запасам фосфоритов?

- А) 1
- В) 2
- С) 3
- Д) 4
- Е) 5

6. Сильный ветер на территории Казахстана, дующий с северо-запада на юго-восток:

- А) Пассат
- В) Муссон
- С) Арыстанды - карабас
- Д) Сайкан
- Е) Эбинский

7. Автор природоописательной книги «Аральское море»:

- А) Н. Северцов
- В) Л. Берг
- С) Ш. Уалиханов
- Д) И. Мушкетов
- Е) А. Краснов

8. Промышленный узел, сложившийся на основе добычи и переработки хромитов, фосфоритов, никелевой руды:

- А) Актюбинский промышленный узел
- В) Мангистауский промышленный узел
- С) Уральский промышленный узел
- Д) Эмбенский промышленный узел
- Е) Петропавловский промышленный узел

9. Исследователи Центральной Азии:

- А) П.П. Семенов, Н.М. Пржевальский, Ш. Уалиханов;
- В) Ш. Уалиханов, А. Гумбольдт, Д. Ливингстон;
- С) П. П. Семенов, Н.Н. Миклухо-Маклай, Г. Стэнли;

- D) Н.М. Пржевальский, П.П. Семенов, Г. Стэнли;
- E) Н. Северцев, А.Гумбольдт, П.П. Семенов.

10. Наибольшее количество осадков на территории Казахстана наблюдается:

- A) на Туранской низменности
- B) на Предуральском плато
- C) в Джунгарском Алатау
- D) на Прикаспийской низменности
- E) в Западном Алтае

11. Черная металлургия Центрального Казахстана производит

- A) Мельхиор
- B) Ферромарганец
- C) Ферроникель
- D) Чугун, сталь, прокат
- E) Феррохром

12. Марганец в Казахстане добывается на месторождениях:

- A) Нарынкол, Кеген
- B) Кендирлик, Майкубен
- C) Индер, Жарма
- D) Моинты, Акадыр
- E) Жезды, Атасу

13. Объем воды, протекающий через поперечное сечение реки в единицу времени:

- A) Расход воды
- B) Уклон реки
- C) Годовой сток
- D) Урез реки
- E) Падение реки

14. Первый построенный на территории Казахстана нефтепровод?

- A) Доссора – Ракуша
- B) Атырау – Самара
- C) Узень – Жетыбай
- D) Атырау – Орск
- E) Узень – Атырау

15. Почему в прибрежных водах Антарктиды дуют стоковые ветры?

- A) Большая разница температур и атмосферного давления
- B) Это полюс холода
- C) Влияет рельеф местности
- D) Влияют айсберги
- E) Озоновые дыры

16. На каких широтах расположена территория Казахстана?

- A) $66^{\circ} 30$ с.ш. - $30^{\circ} 56$ с.ш.
- B) 60° с.ш. - 35° с.ш.
- C) $55^{\circ}26$ с.ш. - $40^{\circ}56$ с.ш.
- D) $50^{\circ}05$ с.ш. - $48^{\circ}32$ с.ш.
- E) На $45^{\circ} 5$ с.ш.

17. Назовите областной центр — город Казахстана, расположенный на двух реках?

- A) Усть-Каменогорск (Иртыш, Ульба)
- B) Талдыкорган (Каратал, Или)
- C) Аркалык (Торгай, Ишим)
- D) Караганда (Нура, Сарысу)
- E) Астана (Нура, Иртыш)

18. Области Казахстана, в которых преобладает сельское население:

- A) Атырауская, Павлодарская;
- B) Туркестанская, Кызылординская;
- C) Восточно-Казахстанская, Северо-Казахстанская;
- D) Кустанайская, Карагандинская;
- E) Во всех областях высок процент сельского населения.

19. Растения зоны полупустынь Казахстана:

- A) Вяз, дуб
- B) Сирень, таволга
- C) Пырей, клубника
- D) Клевер, ромашка
- E) Белая полынь, джужгун

20. Токтогульская ГЭС сооружена на реке?

- A) Вахш
- B) Пяндж
- C) Нарын
- D) Сырдарье
- E) Амударье

21. Крупные железорудные месторождения находятся в области?

- A) Павлодарской
- B) Атырауской
- C) Костанайской
- D) Северо - Казахстанской
- E) Западно – Казахстанской

22. Общий уклон поверхности Казахстана:

- A) С юга на север и с запада на восток
- B) С юга на север и с востока на запад
- C) С юга запада и северо восток
- D) С севера на юг и с запада на восток
- E) С севера на юг и с востока на запад

23. В каком городе Казахстана находится табачный комбинат?

- A) Актобе
- B) Шымкент
- C) Алматы
- D) Петропавловск
- E) Тараз

24. Главные бассейны речных перевозок:

- A) Уральский и Иртышский
- B) Уральский и Сырдарьинский

- С) Илийский и Сырдарьинский
- Д) Аральский и Каспийский
- Е) Ишимский и Тобольский

25. Глинистыми пустынями являются:

- А) Устирт, Бетпақдала
- В) Большие и Малые Барсуки
- С) Бестас, Чардара
- Д) Сарыесик Атырау, Акдала
- Е) Мойынкум, Кызылкум

26. Масштаб 1:5000000, на карте между двумя точками расстояние 2 см, то чему равно расстояние между двумя объектами?

- А) 150 км.
- В) 250 км.
- С) 300 км.
- Д) 500 км.
- Е) 1500 км.

27. Высокая урбанизация Карагандинской области объясняется

- А) Высокой плотностью населения в регионе
- В) Высокой ролью городов, сформированных на основе развития отраслей промышленности
- С) Высоким процентом рождаемости в городах
- Д) Небольшой площадью района
- Е) Большой концентрацией городов-миллионеров

28. Зерендинский государственный заказник расположен в области?

- А) Павлодарской.
- В) Мангистауской
- С) Карагандинской
- Д) Акмолинской
- Е) Восточно-Казахстанской

29. Природно-территориальный район, на территории которого добываются вольфрам и молибден?

- А) Мугоджары
- В) Сарыарка
- С) Каратау
- Д) Тарбагатай
- Е) Жунгарский Алатау

30. Месторождение меди в Казахстане?

- А) Каратау, Прорва, Тенгиз
- В) Жезказган, Коунрад, Саяк
- С) Кендырлик, Кушмурун, Бозшаколь
- Д) Жезды, Саяк, Текели
- Е) Саяк, Узень, Жайрем

ВСЕГО: 50 БАЛЛОВ

